

Hétfőn temetik Katona Andrászt

Katona Andrásnak, a Szocialista Hazáért Erdemrend kitüntetettjének, a munkásmozgalom régi szegedi harcosának temetése hétfőn, november 5-én lesz a Belvárosi temetőben. Elvtársai, barátai és munkatársai délután 2 órakor búcsúztatják.

Szakosítás az élelmiszer-gazdaságban

A korszerű táplálkozás kialakítására a KGST-tagországok egyeztetik tudományos kutatási, fejlesztési elképzeléseiket az élelmiszer-gazdaságban.

Az együttműködés keretében egyebek között kialakulóban van egy, a Szovjetunióban felépítendő közös

citromsavgyár terve; a beruházásban részt vevő tagországok innen kapnak majd konzervgyártásukhoz citromsavat. Tárgyalnak különféle enzimekgyártásról, és fehérje alapanyagú kolbászból közös gyártásról. (MTI)

Üvegek ügyében:

Rendet — a rendelet körül!

Szerkesztőségünk irattárában jó néhány olyan levelet őrzünk, melynek írói az elmúlt három évben arról panaszkodtak, hogy egyik-másik üzletbe hiába visznek vissza üres palackokat, az érték járó betétdíjat ott nem kapják meg. Postaládánkban minden alkalommal megírtuk, hogy az üzletek szabálytalanul jártak el, a vásárlók kérese jogos volt — és ismertettük röviden az erre vonatkozó rendeletet. A helyzetet mindez mitsem változtatott. De ha belelapozunk az élelmiszer-üzletek panaszkönyvébe, ott is szép számmal találunk hasonló bejegyzéseket.

Tudjuk, hogy létezik egy rendelet, mégis napról napra — s immár évről évre — azt tapasztaljuk, hogy a létező többnyire fittyet hányanak azok, akiknek éppen szólnak ezek az előírások. Nemcsak Szegeden, az ország más részein sem vesznek róla tudomást. Aki a nyári szabadságát nem itt, hanem például a Balatonon töltötte, tapasztalhatta, ott is épp oly nehéz megszabadulni az üres üvegektől.

Vajon mi az oka annak, hogy egy rendelet nem képes elérni a célját, holott a jogrendszerünkben egyike azoknak a jogforrásoknak, amelyek valamennyi állampolgárra, állami szervekre — így a kereskedelmi vállalatokra is — kötelező rendelkezéseket tartalmaz. Erről beszélgettünk dr. Falu Györggyel, a járásbíró elnökével.

Az üvegpalackok betétdíjáról és forgalmáról az 1970. (III. 11.) ÁH. számú rendelet intézkedik. Ezt a Magyar Népköztársaság hivatalos lapjában, a Magyar Közlönyben tették közzé.

Célja nyilvánvalóan az volt, hogy végre rendet teremtsen a kereskedelem ezen a zavaros területén. Ez a szándék azonban nem valósult meg egyik napról a másikra. Talán azért, hogy a rendelet megsértését elkerülje, és a helytelen gyakorlatot megszüntesse, a Kereskedelmfejlesztési és Szervezési Főosztály egy év elteltével közzétette állásfoglalását a Belkereskedelmi Minisztérium hivatalos lapjában, a Kereskedelmi Értesítőben. Ez a „magyarázat” megjelent az idén májusban az Országos Anyag- és Árhivatal lapjában, az Árszabályozás és Termékforgalmazásban is. Itt többek között ez olvasható: „Nem köteles az üzlet olyan termékek üres üvegeit visszaváltani, amelyek forgalmazásával egyáltalán nem foglalkozik, ezért nincs is lehetősége, hogy az adott üvegtípust a boltból a szállítók elszállítsák.” Egyes üdítő italok, Colás üvegek formája, mérete, beégetett

címkéje eltérő. Ezért újra-újratásuk kizárólag az e termékkel foglalkozó termelőnél lehetséges. Nem kötelesek tehát visszaváltani például Pepsi-Colás üveget olyan üzlet, amely kizárólag Sztár- vagy Coca-Colát árusít — folytatódik a magyarázat.

Ezzel szemben mit mond a rendelet? „A boltok és vendéglátóipari egységek... kötelesek az üzletükben forgalomba hozott áruk rendeltetésszerű használatra alkalmas, betétdíjas üvegpalackját — függetlenül attól, hogy azt az árufeleségeken belüli választékot (például hazai vagy import sör) üzletükben árusították-e, vagy töltött állapotban hol vásárolták — az árhatóság által megállapított betétdíj ellenében a nyitvatartási idő bármely időszakában visszaváltani.”

Az nem kétséges, hogy a rendelet vagy annak ellentétes értelmű „magyarázata” kötelező-e a vállalatokra nézve. Mégis, az eredmény az, hogy az üzletek — hivatkozva a Belkereskedelmi Minisztérium állásfoglalására — nem viszik vissza azokat az üvegeket, melyeknek tartalmát adott időpontban nem hozzák forgalomba.

Kérdés, mit oldott meg ez a rendelet, ha senki nem figyel rá? A kereskedelmi vállalatoknál nem a Magyar Közlönyt olvasták, csak a számukra kedvezőbb „magyarázatot”.

Amint a MÉK és az Elker vezetőivel folytatott beszélgetésen kiderült, az új értelmezés kiskapukat tárt ki az üzletek előtt. Úgy érzik, szerencsére, mert ezek nélkül elárastának őket olyan palackok, amelyek a nyakukon maradnának.

Nincs idő

Színes magyar film. Írta: Csoóri Sándor és Kósa Ferenc. Kép: Sára Sándor, zene: Durkó Zolt. Rendezte: Kósa Ferenc. Főszereplők: Lohinszky Lóránd, Szilágyi Tibor, Konyoresik János, Bence László, Juhász Jácint, Szőke István, Haumann Péter, Madaras József.

„Filmünk az emberi helytállásnak állít emléket” — olvashatjuk a feliratot a vásznon. Az új Csoóri-Kósa-Sára-film egy börtönben játszódik, 1929-ben. A köztörvényes elítéltek között három politikai fogoly is van. Forradalmároknak vallják magukat és a börtönben folytatják harcukat. A rablásban az egyetlen fegyverük, amellyel szembenállásukat és szabad akarukat kinyilváníthatják, az éhség-sztrájk. Hítük megintgathatlan, harcukban következetesek, életüket — mások mindenki szabadságáért — feláldozzák.

Ennek a börtönbeli sztrájknak a története, a hősöknek

Mert a rendeletet a nagykereskedelmi vállalatok sem viszik komolyan. Miért is tennék, hiszen az egyes palackozó vállalatok csak saját üvegeiket viszik át töltőre.

Ilyen körülmények között elképzelhető, hogy a kis- és nagykereskedelemlélek nem „üzlet” az üvegviszaváltással foglalkozni. S ahogy a szakemberek elmondták, a vállalatoknak is kevesebbe kerül az új üveg, mint amennyi a betétdíj.

Ez mind méltányolandó, de annyira nem, hogy ilyen ürüggyel hátat fordítsanak egy rendeletnek, melynek „...hatálya kiterjed a palackokat előállító, forgalomba hozó valamennyi szocialista gazdálkodó szervezetre és költségvetési szervre által, tevékenységi körében kibocsátott, illetve belföldön forgalomba hozott betétdíjas üvegpalackok betétdíjára és forgalmára”.

A kereskedelemnek a vásárlók érdekeit kell elsősorban szem előtt tartania. Az ő érdekeikben pedig lehetne segíteni az üzletek gondjain is; érdekeltté kellene tenni a nagykereskedelmi vállalatokat, hogy szívesen vegyék vissza a betétdíjas üvegeket.

A rendelethez pedig — köztük ezt is — vagy szigorúan érvényre kell juttatni — akár bíróság útján is —, vagy ha a gyakorlati nehézségek miatt képtelenség végrehajtani követelményeit, a rendelet rossz, módosítani lehet, vagy újat alkotni. De semmiképpen sem szabad — mint az életünk szabályozó egyik jogforrást — lejártni.

Amíg hatályban van egy rendelet, mindenkinek kötelessége az ott megfogalmazott szabályoknak eleget tenni.

Chikán Ágnes

Csatornaépítés tiszszeres gyorsasággal

A szegedi központú Alföldi Közmű- és Mélyépítő Vállalatra nagy feladatok várnak a hatáskörébe tartozó dél-alföldi területek, elsősorban a Csongrád, Békés és Szolnok megyei városok, helységek víz- és zártcsatorna-hálózatának megteremtésében, fejlesztésében. Mindezt a hagyományos, jórészt emberi munkaerőre alapozott módszerekkel nem valósíthatják meg. Ezért ezen a területen is előtérbe került az intenzifikálás. Olyan NSZK-beli gyártmányú csatornaépítő

gépsort szereztek be, amelyvel az eddiginek a tiszszeresére növelhető a csatornaépítés gyorsasága, termelékenységé. Ez azt jelenti, hogy amíg a hagyományos apparátussal egy átlagos méretű városi zárt csatornából három métert készítettek el naponta, addig az új géplánccal harminc méter is megépíthető.

A módszer, illetve a megfelelő géplánc lényege, hogy a földkiemelésről annak vízszahelyezéséig a csatornaépítkezés minden műveletét

nagy teljesítményű gépekkel oldják meg. Például a földbeomlás meggátolására szolgáló szárdlemezeket hidraulikus rendszerű verőberendezés rendkívül apró ütésekké, szinte vibrálással mélyíti le, olyan kíméletesen, hogy a lemezeket meg sem látszanak a verés nyomai. Így a gyorsaság mellett előny, hogy lényegesen megnő a viszonylag drága lemezek élettartama. A levett lemezek közül a földet ugyancsak hidraulikus kotróberendezés emeli ki. A csatornaelhelyezésre, a csövek pontos csatlakoztatására, helyes szintbeállítására is különleges, elektromos, illetve hidraulikus berendezéseket, készülékeket, műszereket — rövidesen még lézersugarat is — alkalmaznak. Összesen öt nagy gépegység szolgálja a csatornaépítkezés teljes gépesítését.

Az országban ez az első ilyen típusú, modern géplánc. Beszerzésére mintegy hatmillió forintot fordítottak, s ehhez jelentős mértékben hozzájárult az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság. Ennek ellenében ugyanis a szegedi kísérletekről részletes elemzéseket kérnek, s kellő siker esetén a módszert, illetve az ilyen gépsorok alkalmazását országosan is elterjesztik.

D. B.

Szegedi nyomdászok elismerése

A tankönyveket készítő nyomdák munkaversenyének eredményeit ünnepségen hirdette ki csütörtökön a Művelődésügyi Minisztériumban dr. Keresztúri Sándor, a Kiadói Főigazgatóság helyettes vezetője. Ott volt az ünnepségen Simó Jenő művelődésügyi, Sárosi Sándorné könyvnyomdai miniszterhelyettes és Kimmel Emil, a Nyomdaipari Szakszervezet főtájkára is.

Dr. Keresztúri Sándor elmondotta, a nyomdák az 1973-74-es iskolaév kezdetére a tankönyvkiadónak és a szakkiadónak összesen 721-féle tankönyvet készítettek, csaknem húszmillió példányban, 5000 tonna papíron. A verseny eredményességét bizonyítja, hogy idejében elkészült az összes könyv és el is jutott a tanulókhöz. Részle volt ebben a nyomdaipar folyamatban levő fejlesztésének, a korszerű technológiák bevezetésének is. A tankönyvek közül 13 milliót öt nagy nyomda készítette el, de dicséretes volt a vidéki nyomdák teljesítménye is, amelyek főleg a szakkiadók kisebb példányszámú tankönyveit készítették.

A nagy nyomdák csoportjában első lett az Athenaeum Nyomda, amely a művelődésügyi miniszter vándorszerlegét és elismerő oklevelét kapta, 50 000 forint jutalommal együtt. A két második díjat a Zrínyi Nyomda és az Egyetemi Nyomda nyerte el. A közép- és kisnyomdák

kategóriájában az első helyezett Dabasi Nyomda elnyerte a művelődésügyi miniszter vándorszerlegét, továbbá elismerő oklevelét és 25 000 forint pénzdíjat is kapott. Második helyezett az Állami Nyomda, harmadik pedig a Szegedi Nyomda lett. Különdíjat kapott a Szikra Lapnyomda.

A legjobb minőséget produkáló nyomda részére kiírt díjat megosztva a Szegedi Nyomda és az Alföldi Nyomda nyerte el.

Fesztivál Wroclawban

A Szegedi Egyetemi Színpad sikere

Egynapos utazás után, szemerklő őszi esőben sodródtunk ki a wroclawi nagyáramú kapuján. Idén már negyedszer rendezték meg itt, október 21-29. között az Egyetemista Nyitott Színpadok Nemzetközi Fesztiválját, amelyet a franciaországi Nancy fesztivál mellett a leg-ragosabbnak ismernek el Európában. Húsz együttes kap ide meghívást két évvel ezelőtt, nemcsak egyetemista, azaz amatőr színpadok — mint erre a fesztivál neve utal —, hanem olyan fiatal színészekből álló profi társulatok is, amelyek a „nyitott színpad” elveinek megfelelően dolgoznak. A fesztivál nemzetközi jellegét és jelentőségét mutatja, hogy megszervezéséhez a Lengyel Egyetemista Szövetség és a wroclawi városi tanács a Nemzetközi Egyetemista Szövetségtől kap támogatást.

A fesztiválra 1972-73-ban készült produkiókat hívtak meg; a Szegedi Egyetemi Színpad *Petőfi rock* című műsorát mutatta be. A többi együtteshez hasonlóan három előadást tartottak, a fesztivál csúcspontján, 25-én és 26-án. Nem volt könnyű dolguk, mivel előadásuk fő célja az, hogy a közönséget bevonják a játékba, s ez a szöveget nem értő néző esetében jóval nehezebb. A ki-tűnően sikerült, szuggesztív előadás — Vági László zenéjével — önmagáért beszélt Wroclawban is, akár itthon, megtelt nézőkkel a kör alakú színpad, s ki tudja hány nyelven szólt egyszerre a Marsailles.

Másnap délelőtt első utunk a fesztiválklubba vezetett, s azonnal megvettük a „Fesztivál Kurir” legfrissebb számát. Nagy fényképet, s dícsérő véleményeket találunk benne az előadásról, például: A XIX. század romantikus forradalma a mai fiatalok szerint. Színes, erős, poetikus, „nyitott” előadás.

S. E.

Új filmek

való emlékkállítás mellett azonban másról is szó van a filmben. A vasrácsokkal körülrúzt világban (mintha egy laboratóriumi vizsgálat tanú lennének) kirajzolódik előttünk a pontosan meghatározott történelmi kor hatalmi viszonyai. Az egy-mástól világosan megkülönböztethető két táboron — a hatalmon levők és az abból kiszorítottak — belül újabb megszokottság figyelhető meg, és a szereplőket nem is nehéz „behelyettesíteni.” A börtönrendet a rabokkal szembeni humanitás álláspontjából megtartani akaró igazgatót a hatalmat és az embertelen erőszakot egy-mástól elválasztani képtelen főfegyőr váltja fel posztján a film végén. A konkrét történelmi kor rendjét a Bethlen-konzolidáció erői helyett a fasisztoid erők vélték fenntarthatónak. A másik oldal, a hatalmon nem levők táborra a bonyolultabb megszokottságú. A cselekvő, sztrájkoló forradalmárok mellett az élete végéig rab-

Eladó 50 vagon csöves kukorica

Béke Mtsz., Kövegy. 150 Ft/q.